

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:
Pe un an 500 Lei,
pe o jumătate de an 250 Lei
Abonamentele se plătesc
înainte!

Inscrisă în registrul publicațiilor periodice al Tribunalului
Târnava-Mică sub Nr. 3-1933
Intemeietori: † Al. Lupeanu-Melin și Iuliu Maior
Proprietar și director: IULIU MAIOR
Redactor: SEVER BARBU
Adresa: BLAJ, jud. Târnava-Mică. Telefon Nr. 68

ANUNȚURI ȘI RECLAME:
Un șir Corp V, adică de lărgimea a doi milimetri, Lei 15
Lărgimea de 1 cm. Lei 60

Comorile Blajului

— Ceva despre Biblioteca Centrală și despre Muzeu —

Vizitatorul orașelului dela unirea Târnavelor, dacă vrea să vadă ce mai există din viața cărțurărească a Blajului din cele trecute vremi, trebuie să poposiască la Biblioteca Centrală și la Muzeu.

Biblioteca Centrală din Blaj este veche. Încă în secolul al X-lea, îndată după întemeierea școalelor din Blaj și a Mănăstirii, vlădicii, dascăli și călugării s'au îngrijit să adune cât mai multe cărți, să întemeieze și o bibliotecă la care să se lumineze tinerii veniți la învățătură și să lucreze din strața dimineții până în noapte cărțurarii Blajului. Episcopul Gregoriu Maior a slujit la Viena, la fața împărătesei, a Mariei Terezia, o Sfântă Liturghie. Drept recunoștință împărăteasa i-a dat o mulțime de cărți, cari au sporit numărul celor dela Blaj.

Episcopii, canonicii, călugării, profesorii și-au lăsat bibliotecile lor tot B. b. liotecii celei mari, a cărei lipsă se resimte. Precum peștele nu poate trăi fără apă, așa cărțurarii nu poate lucra fără de bibliotecă, unde să aibă toate cărțile vechi și noi, spre a le studia. În secolul al XVIII-lea B. b. hoteca dela Blaj a ajuns să fie mare și să aibă foarte multe cărți vechi și de mare valoare. Cărțile tipărite înainte cu sute de ani și pe cari azi le găsim atât de greu, sunt adevărate comori. Dacă le aveți, nu le risipiți, dați-le acolo unde se păstrează așa cum trebuie. Mare ar fi azi această bibliotecă, dacă nu s'ar fi abătut multe nenorociri asupra ei.

În 1848 a fost aprinsă în piața Blajului. În timpul războiului din 1914-1918 a fost transportată în parte la Oradea și răvășită rău. Cu toate nenorocirile cari s'au abătut asupra ei, a păstrat multe comori. Dintre cărțurarii cari au dăruit mai multe cărți, pomenim pe învățatul Canonic Timoteiu Cipariu care a cumpărat și cărți arabe, siriace, turcești, evreești, și pe învățatul Canonic Ioan Micu Moldovan, care s'a silit să adune cât mai multe cărți românești vechi.

Printre miile de volume ale rafturilor de azi găsim și tipărituri dela începutul descoperirii tiparului. Prima carte s'a tipărit în 1450. Cărțile tipărite dela 1450 până la 1500 sunt foarte rare. Ne putem mândri că la Blaj sunt câteva. Oamenii de știință le zic *incunabule*. Găsim apoi cărți în felurite limbi.

Sunt apoi vreo 1000 manuscrise în di-

ferite limbi (românești, franțuzești, latinești, nemțești, italiene, slavonești, grecești, arabe, evreești, siriene) precum și multe documente în legătură cu trecutul Ardealului, pe cari cărțurarii le studiază mereu, ca să poată cunoaște cât mai bine trecutul. Cărțile de istorie se scriu pe baza documentelor, păstrate cu sfințenie.

La Blaj mai sunt documente multe despre trecutul Ardealului în vechea arhivă a Sfintei Mitropolii. Și acelea sunt studiate de cărțurarii. Biblioteca din Blaj a fost de curând îmbogățită cu mobilier nou, cu rafturi frumoase.

În noul Palat Cultural din Piața Blajului există un Muzeu de mare importanță. Inveți multe lucruri din vizitarea acestui așezământ cărțurăresc. Să pomenim doar câteva din lucrurile cari se pot vedea acolo: Există o colecție de bani vechi, cari au umblat pe vremuri prin deosebite țări străine. Se păstrează multe icoane vechi, adunate de prin bisericuțele de altădată. Într'o săliță vezi vechia tiparniță a Blajului, cu care s'au tipărit în secolul al XVIII-lea atâtea cărți de seamă, răspândite în toate regiunile românești. Prin mijlocul sălii vezi o mulțime de diplome și de lucruri de ale vlădicilor și de ale cărțurarii din Blaj. Să pomenim călimara de lemn și piana de găscă, cu care învățatul Gheorghe Șincai a scris *Honiceul Românilor* și al mai multor neamuri învecinate și atâtea alte cărți de foarte mare importanță, atât în românește cât și în limba latinească. Vezi apoi arme vechi, de pe vremea lui Avram Iancu, precum și multe lucruri din vremea Romanilor. S'a mai făcut o sală pentru cusături și ouă încondate din satele noastre. Nu putem înșira tot ce se păstrează la Muzeul din Blaj, căci ar trebui să umplem foaia și tot să nu ne încapă.

Multe comori din trecut se păstrează și la liceul Sfântul Vasile cel Mare. Acolo e brâul de fer, cu care se încingea marele Vlădică Petru Pavel Aaron, în timpul căruia s'au deschis școalele din Blaj. Mulți călugări din trecut obișnuiau să poarte brâu de fer, cu cuie. Atunci când vâlvătaiele trupului, făcut din țărână și având întru sine multe ispășiri ale lumii acesteia, îi îndemneau la rele, loviau centura de fer, ca prin durere să uite de îndemnul celei rele. Ceice au purtat astfel de brâie de fer, s'au învrednicit de multe daruri, căci ferindu-se de ispășiri, au putut să fie mari

rugători și foarte cuvioși. Vlădică Petru Pavel Aron era de o sfințenie rară, postea ca un pustnic și dădea tot ce avea pentru copiii săraci. Frumoase sunt faptele milostivirii și ale dragostei creștinești.

La Muzeu poți vedea o fotografie a brâului de fer. Dintre lucrurile rare și de mare valoare să mai pomenim cunoscuta icoană lăcrămătoare. Când a murit la Roma, în mănăstirea călugărilor ruteni, Episcopul Inocențiu Micu Clain, ctitorul Blajului, icoana aceasta a căzut cu fața la pământ, în palatul mitropolitan. Așa ne spune învățatul istoric Samuil Micu Clain, nepotul martirului Inocențiu.

Comorile Blajului sunt păstrate cu îngrijire și studiate de mulți, căci sunt mărturii ale vieții românești și creștinești din vremurile trecute.

Iosif E. Naghiu

Refugiații la Blaj...

Slujba dela Catedrală, ședința dela Palatul Cultural, concertul

Cei care de patru ani și-au părăsit vetrele căminelor și crucile mormintelor, purtându-și pe drumurile destinului crucea suferințelor amare ale refugiului, s'au adunat Duminecă 19 Martie în orașul lui Inocențiu Micu, să și șteargă lacrimile în bătrâna catedrală grea de amintiri și de istorie, să și întărească nădejile cu duhul cald și sfânt al Blajului și să și sfințească steagul.

Venirea refugiaților ardeleni la Blaj, ruga lor în acest oraș sfințit de lacrimi, trudă și suferință românească însemnează un început plin de nădejdi îmbucurătoare. Dela Blaj s'a dat un semnal de luptă, la Blaj s'a sfințit un steag care să ocrotească pe cei ce-l vor purta spre plaiurile durerilor și dorurilor neamului. Și istoria ne este martoră că orice a plecat din Blaj, s'a împlinit.

Căci are Blajul — cuibul acesta de vipere valahe (cum îl chemau dușmanii noștri) — ceva, are darul de-a duce la îndeplinire tot ceace vrea să facă pentru neamul românesc. Și aceasta, pentru că la temelie lui este sânge de vlădică, trudă și rugă de preoți și călugări și lacrimi sfinte de iobagi împilați pentru dreptate. Iată ce i-a adus pe refugiați la Blaj!

Serbarea s'a început cu slujba vlădicească din catedrală, slujită de I. P. S. Dr. Valeriu Traian Frențiu, dânsul încă refugiat, înconjurat de un săbor de preoți între care canonici și refugiați. La slujbă a vorbit Păr.

Dr. Al. Todea (refugiat) despre presa de azi și despre durerile neamului.

Partea cea mai duiosă a slujbei a fost părăstasul. Când diaconii au rostit cu glas tremurător: „Încă ne rugăm pentru odihna sufletelor fraților omorâți de stăpânirea străină“, ochii tuturor s'au umplut de lacrimi. Plângeau preoții, plângea lumea întreagă, plângea sufletul neamului umilit și îndurerat.

Dar ochii înlăcrimați s'au înseninat când I. P. S. Valeriu al Oradei a sfințit steagul marilor nădejdi, steagul care trebuie să ne ducă la izbânda dorită și l-a predat d-lui Vasile Popp, președintele refugiaților jud. Târnava Mică. În cuvinte duiosase I. P. S. Sa i-a îndemnat pe toți la încredere în Dumnezeu cel bun, în Dumnezeu dreptății și al neamurilor care ne-a ocrotit prin veacuri de furia puhoaielor barbare.

După slujba din catedrală miile de școlari ai Blajului au defilat. Erau mulți, tineri și frumoși. Fremăta în ei tinerețea. Și ochii tuturor s'au oprit înlăcrimați asupra lor, ca asupra nădejilor de mâine ale neamului.

La Palatul Cultural s'au adunat apoi toți cei veniți să asculte cuvântările celor mari. Au vorbit în numele bisericilor surori Ilustrate Sa Dr. Victor Macaveiu, vicarul mitropoliei Blajului, și Păr. Zosim Oancea prot. ortodox. În numele guvernului a vorbit dl ministru Dr. Leon Scridon, comisarul refugiaților ardeleni, care a picurat în sufletele celor prezenți mari și mângâitoare nădejdi. Dl Dr. Aurel Mărgineanu, secretar general al refugiaților, a spus că duhul eroilor din 1848 veghează peste noi, călăuzindu ne pașii pentru realizarea idealului Patriei. În numele Universității din Cluj-Sibiu a vorbit frumos d. prof. Dr. Rubin Popa. A înflăcărat sufletele cu vorba-i de tunet d. Leon Bochișiu, arătând puterea lui Dumnezeu și-a prescurii românești. În numele refugiaților din Deva a vorbit cu suflet d. Teodor Bordan, arătând că vremea răfuielilor e aproape. Astra și-a spus cuvântul prin d. Dr. Coriolan Suci, dir. Liceului de băieți, iar Agrul prin d. inspector Nicolae Negruțiu. Cu ochii plini de lacrimi a vorbit duios și mișcător Păr. Emanoil Pioraș, în numele refugiaților.

Tinerii studenți dela universitățile din București, Cluj-Sibiu, Brașov și-au spus și ei cuvântul, tare, înflăcărat, cu tot avântul care clocoțește în sufletele lor tinere, umilite de nedreptățile neamului. Teologul Vasile Mare, cu glas de judecător aspru, a condamnat mișelia studenților dela Cluj care s'au năpustit asupra teologilor și i-au bătut și apoi au scuipat pe I. P. S. Dr. Iuliu Hossu.

Doctorul Eugen Nicoară a stors lacrimi, povestind suferințele și zbuciumul celor rămași să îndure furia urmașilor sălbaticului Atila. Părintele Dr. Dumitru Manu, a spus sus și tare, ca să se audă până departe, ce vrem și de ce ne-am adunat la Blaj. Cuvântările le-a încheiat d. Vasile Popp, președintele refugiaților din jud. Târnava Mică, mulțumind tuturor pentru că au luat parte la această serbare menită să picure în sufletele refugiaților nouă nădejdi și să dea semnalul de alarmă al izbăvirii.

Ședința dela Palatul Cultural s'a terminat cu „Deșteaptă-te Române“ care nicări nu se cântă așa de frumos ca la Blaj. Fierbea sala Palatului de gasurile celor de față care jurau cântând:

„Murim mai bine'n luptă cu glorie deplină,
Decât să fim sclavi iarăși, în vechiul nost
[pământ“...

Seara, a avut loc un concert frumos dat de artiste Lia Hubic și Silvia Florea și prof. Dr. S. Toduța — și de elevii Blajului.

Serbarea s'a încheiat târziu, în noapte. Dar toți aceia care au luat parte la ea au plecat cu convingerea că la Blaj s'a dat un semnal de alarmă, că sufletele eroilor și martirilor Blajului și duhul celor 40 de mii de pe Câmpia Libertății au străjuit cu rugăciunile lor lacrimile, zbuciumul și durerea celor adunați la Blaj și că i îndeamnă mereu la luptă și la muncă pentru sfintele drepturi ale neamului românesc — din Nistru în albia Tisei și până la Marea- cea mare.

Simion I Crișanu

Sa descreșim de griji frunțile luptătorilor de pe front, ocrotindu-le familiile.

Vremea postului

A început marele post al Paștilor, când biserica noastră, ca o mamă bună, ne îndeamnă la pocăință, la o viață mai creștinească. Aproape nu este creștin catolic, care să nu fie pătruns de anumite gânduri de evlavie, atunci când știe că a intrat în post. Acum, mai cu seamă, în aceste vremuri tulburi, trebuie să ne întărim viața noastră creștinească, ținând cu sfințenie poruncile date de biserică. Și nu numai să ne retragem dela anumite mâncări, cât mai vărtos să ne ferim de păcate. Și anume de ce păcate să ne ferim? Apoi sunt multe ele greșelile noastre împotriva lui Dumnezeu și a deapropelului. Eu nu înșir aici, decât numai vre-o câteva, și nu din cele mai mari.

Mai întâi să *nu dușmănim pe nimeni*. Dacă am avut ceva pricină de supărare cu cineva, să ne împăcăm cât mai în grabă și așa să intrăm în post.

Să *nu mai batjocorim*, să nu mai râdem de altul, că nici nu i frumos și e și păcat.

Să ne ferim mai cu seamă *de beție*, întru care este toată răutatea.

Să lăsăm *clevețele* și să nu vorbim tot despre altul. Vremea postului e potrivită pentru a vorbi fiecare cu el însuși, cu sufletul său, să-l vadă cât e de încărcat de păcate și să caute a-l curăți neîntârziat.

Să mai lăsăm petrecerile și vorbele multe și fără rost, spuse lângă un pahar de voie bună.

Să căutăm mai cu seamă adunările din Casa Domnului. Acolo să fim cât de mulți, la sf. Liturgie, la Vecernie și la alte slujbe frumoase care se fac în postul mare.

Ar mai fi ele multe de înșirat, dar fie-

FOIȚA

„UNIRII POPORULUI“

Răzbunare...

Cănit a trebuit să fie sufletul bătrânului Dăinuș, când s'a hotărât, să se lase, — după sfânta liturgie —, încaiat în bș-rică, pentru ca să poată ajunge în turn la clopote și să le tragă într'o dungă a prim-jdie, zina în amiaza mare, strigând cât îl ținea gura: „A murit dreptatea!... A murit dreptatea din satu nostru...“.

A fost o Duminecă cu creștini mulți la rugă. Unii abia se așează la mese, alții întârziu încă în mersul lor domol spre case, când, deodată, fără veste, se porni clopotul cel mare pe plâns de jumătate gură: boang... boang... boang... După el, ca un cățeluș speriat din somn, s'a luat și cel mic, vântându se grăbit: ting... ting... ting...

Trag clopotele într'o dungă, arde undeva... Oamenii, cari nu luaseră anafură, pentru că mâncaseră înainte de-a pleca la închinare, zăbovind în drum, întoarseră ochii roată peste sat. Cei manăți de foame acasă, cu gurile pline și hngurile uitate în mâni, i-sivă în ogrăzi, cernți de spaimă. Arde! Foel Unde? La cine?

Liniștea de până aci, se schimbă într'o hărmăla e înfricoșătoare.

Clopotele băteau tot mai aprig, câinii treziți din somn au început a hăuli a pustu, femeile și copiii se s-h-lăliau ca ouși pe jar, o hii căutau îngroziți de spaimă norul de fum, care să arete locul prim-jdiei. Campenele fântânelor începură a scârțâi, ingenuch nd să scoată apa din adâncuri. Cofele și alte vase așteptau pline cu apă, să fie golite pe pârjolul mistuitor. Cângile de fier, sapele și loșțile ieșiră din asunzători, să întindă mână de ajutor la stingerea focului.

Arde!... Foel!... Dar unde? La cine?

To-tă lumea se întreba, dar nime nu știa răspunde.

Clopotele încă nu oboseau. Vesteau cu gura de jumătate prim-jdia: Boang... boang... ooang... și ting... ting... ting...

Târziu, când undele primelor înfiorări își mai potoliră furiile, urechile mai tinere deslușiră printre sughțul clopotelor glas de om necăjit: „A murit dreptatea!... A murit dreptatea din satu nostru...“.

Pe bătrânul Dăinuș, cu mare greutate l-au putut da jos din turnul bisericii. N'a vrut în ruptul capului să se desoartă de funia, care i-se părea că l-a răzbunat. N'a ținut seamă de muștrările părintelui, nici de înțepăturile unor limbuți: „A în-bunit Dăinuș... Ne-a făcut satu și biserica de rușine...“.

Până acasă, în Unța Sălcilor, Dăinuș a fost petrecut de gloata satului, cum nu mai fuse petrecut decât la cununie ca mire. El însă n'o curma din: „A murit dreptatea!... A murit dreptatea din satu nostru...“.

Dăinuș, deși mai aproape de mormânt decât de puterea barbăției, era un om aprig, iute la mână și artăgos de inimă. De iute ce i era sângele mergea cu'n cap de om înainte picioarelor, de aceea călca pe vârful degetelor, nu cumva să cadă pe nas. Iute ca o paprică roșie, ușor își venea pricină cu el. Se ținea om drept, fără cusururi. Dar gura satului știa să spună și întâmplări mai întunecoase despre el.

Pe vremea aceea, primar al satului era un alt piper de om, de-i ziceau Mărcuțelu. Puținel la tțup și la vedere, dar voinic și hotărât la fapte. Ce-și punea în gând să înfăptuiască, era ca și făcut. Cum scuneau unii săteni: „ce visează primarul nostru noaptea, aceea se izbândește ziua“. Nu știa ce-i aceea: „nu se poate“. Pentru el toate erau cu putință. Nime și nimica nu-l putea opri la începutul, dar nici la mijlocul drumului. Bino sau rău, oricum se sfârșea lucrul, pe el îl bucura și mulțumea sfârșitul, nici de cum folosul.

Toată lumea îl cunoștea încăpăținarea, numai el nu și-o stia. Nime nu încerca să i-se pună în calea gândurilor. Nici n'ar fi burlit cu ele.

care cred că le știe. Eu am amintit doar câteva, ca cetindu-le pe acestea să se gândească fiecare la toate câte le are și nu se potrivească cu vremea pocăinței.

Mihail Sălceanu

Cum am fost primiți la Blaj

Prin cerul plumburiu se cerne o ploaie mărunță, ce ne biciuește fețele în timp ce scoatem capetele afară prin ferestrele trenului nostru sanitar care are destinația Blaj.

„Priviți, se vede Blajul“ strigă unul dintre răniți noștri. Cei dintre noi, cari avem răni mai ușoare, ieșim la ferestre, privind cu curiozitate orașul, în care ni-se vor da îngrijirile necesare pentru vindecarea rănilor. Se aude un șuerat prelung și trenul se oprește în fața peronului.

Incepem să scoborim ceice ne simțim mai bine și ne așezăm fiecare în front, în timp ce ceilalți dintre noi, cari sunt răniți mai grav, sunt purtați pe târgi în fața privirilor înălăcrămate și pline de admirație și recunoștință a mulțimii ce se adunase în scurt timp. Un grup de eleve și câteva doame ne-au servit cu ceai, prăjituri și țigări. Pe fețele tuturor vedeam lacrimi de recunoștință și admirație.

Apoi a început transportul nostru dela gară la spital cu toate trăsurile și mașinile orașului. Toți acei pe cari i-am întâlnit pe străzi ne-au îndreptat câte un zâmbet de îmbărbătare. După internarea noastră în spital ne-au vizitat toate școlile secundare de fete din oraș, în frunte cu profesoarele lor, în a căroră clădire chiar suntem găzduiți, și mai multe școli primare din oraș și din împrejurimi. Toți acești vizitatori ne-au distrat cu cântece și recitări, reamintindu-le de copiii lor dragi aceluia cari au, și însuflețindu-ne speranța într-o Românie rotundă și fericită. Ne-au adus atâtea fericiri, atâtea bunătăți acești copii ce-și întindeau mânuțele lor îngerești pline de daruri, făcute cu sudoarea frunții de ai lor de acasă, ce și-au trimes odraslele să ne mărturisească din tot sufletul că se gândesc zi și noapte la noi.

Numai Dăinuș bătrânul a avut curajul să tragă mâna cu el, cu Mărunețu. Il vorbise de rău, îl lua în răs, îl critica isprăvile. Ba a mers cu cutezanța până a-l arăta domnilor, că nu știe chivernisi bunul comunei, că, umblând cu stupii satului, prea des își linge degetele.

Primarul le auzea toate, că-și avea mulți căței de vânatoare, cari adulmecau urma svonurilor. Și pe cele auzite nu le punea în lada cu vechituri uitate. Le ținea calde în sân, până li se cocea vremea. Atunci scotea câte una-două și i-le plătea lui Dăinuș cu camătă mare.

Una l-a durut rău pe Dăinuș. În anul cu cel mai îmbelșugat rod al viilor, primarul a făcut pe Michidufă ghem și Dăinuș n'a putut ajunge la slujba mănoasă de vighitor peste vij. Vină i-a găsit Mărunețu, cât a încăput în creierii lui: „Că e prea bătrân, că nu prea vede bine, că aude greu, că lasă să mai fie și altul mai sărac, mai sită nouă. Și voia primarului se împlinise, cum o făurise în făurirea minții lui. Dăinuș rămase fără pricopseală în anul acela, când se arătase semnele unui belșug, cum nu se văzuse de mult. Era o făgăduială, cum numai la câte șapte ani se arată.

Dăinuș, care păzise viile în anii sterpi, când nici păsările nu aveau din ce-și lua vama, s'a umplut de venin, ca o ciupearcă nebună-născă. Știm cine l-a lipsit de bunătățile pământului.

Duminecă în 12 Martie Părintele Protopop al Blajului împreună cu un diacon a oficiat o frumoasă slujbă religioasă, terminând cu o predică care a făcut să dea lacrimile tuturor răniților și asistenței.

Aducem vii mulțumiri cu toată căldura sufletului nostru iubitorilor locuitorii ai Blajului și împrejurimi, ce v'ați trimes copilașii voștri să ne aline durerile și cari în curând ne vor lua locul, purtând mai departe pe umerii lor făclia neamului nostru.

Chiper Gh.

Serg. maj.

Spital. I. Z. T. 128 Blaj

Mai rar atâta curaj dela o femeie!

O doamnă tânără a unui German dintr'un sat din Ucraina, care se află la o depărtare de 25 kilometri de postul de jandarmi, trăia cu mama ei și cu un servitor mai bătrân, foarte credincios, retrasă în casa lor. Bărbatul ei era plecat în Germania, unde se înscrisese la o școală de mecanici.

Intr'una din zile se oprește în fața casei un camion, din care coboară 20 de hoți mascați și încep a lovi și a nimici poarta. Văzând doamna primejdia ce se apropia, s'a retras în camera de lucru a bărbatului ei dimpreună cu maică-sa, a luat telefonul și a anunțat jandarmeriei primejdia ce-i amenința, apoi a așezat dulapul în fața ușei și și-a pus în rând pușca și revolverul.

Hoții deja stricaseră poarta și acuma lucrau la sfărâmarea ușei dela bucătărie. După ce au stricat-o și pe aceea și încă o ușă, au ajuns la ușa camerei în care se aflau cele două femei.

Doamna cea tânără nu s'a lăsat înfricată, a pușcat și ea, prin crepătura ușii după bandiți, cari găuriseră deja cu desăvârșire și ușa ce-i despărțea; ba până și dulapul era deja ciuruit de gloanțe.

În clipita când începeau a i-se găta și gloanțele, iară dulapul era gata-gata să se prăbușească, iată că se aude de departe sunetul sirenei dela camionul poliției germane. Hoții rămân ca înmărmuriți, doamna cea tânără

de aceea a început a cloci planul unei răzbunări. Și nu s'a lăsat până nu și-a schimbat planul în faptă.

Ca cea mai groaznică răzbunare, Dăinuș credea că ar fi aceea, pe care a și dus-o la îndeplinire: să strige peste sat, că a murit dreptatea din el, fără să amintească pe ucigașul, care ar fi ucis o...

Dar oamenii au știut adevărul și au cunoscut taina acestei nebunii. Au răs din baierile inimii și mai răd încă și astăzi, când își aduc aminte de răzbunarea lui Dăinuș. Primarul Mărunețu a înghițit gălușca, iar bătrânul Dăinuș a rămas împăcat de isprava făcută. Numai când își vedea butoaiile goale și podul casei sărac de sacii plini cu nuci, se întuneca la față și scrâșnind din dinți blestema: „să nu-i ajute Dumnezeu primarului, că asta el mi-a făcut o“. Căci legea satului era, ca vighitorul să ia vama din rodul omului, atâta cu cât era arvunit. Iar de ceea ce își putea strânge noaptea, pe pipăite, nu trebuia să dea seamă nimănui. Pentru asta se imbulziau oamenii la slujba grasă de vighitor.

Și în anul acela dat-a Dumnezeu nisip de struguri, nuci, mere, pierseci și gutui, că nu se cunoștea ziua din ceea ce se culegea peste noapte...

Petrea Dascălul

nără mai omoară cu carabina un hoț, când iată că sosește camionul, din care se coboară vreo 10 jandarmi germani cari împușcă vreo câțiva hoți, iară ceilalți se refugiază.

Auzind și Führerul Adolf Hitler despre marea vitejie a acestei doamne, a distins-o cu crucea de fier clasa a doua.

Parohia Petrila, colonia Regele Ferdinand

mulțumită activității depuse de Păr. Ieronim Hangea a ajuns să aibă cele mai multe abonamente din Arhidieceză. Acum are peste 100 abonamente, ajungând și până la 128. Abonamentele la toate până la finea anului 1943, sunt achitate.

În anul 1943 în această parohie Păr. Hangea a dat împreună cu Comitetul de Patronaj două serbări culturale, câștigând suma de peste 40.000 Lei; iar în anul acesta Păr. Hangea împreună cu Comitetul de Patronaj și cu „Astra“, secția tehnică, a dat o serbare culturală, a cărei reușită morală și materială a fost peste așteptări. Din venitul curat al acestei serbări 20.000 Lei am primit pentru monumentul marelui compozitor Iacob Mureșanu, iar restul de peste 50.000 Lei a rămas pentru Cantina Școlară. Programul artistic a fost executat în întregime de asociațiile culturale ale parohiei.

În seara zilei de 19 Februarie și la matineul din 20 Februarie, s'a jucat, în sala atleptică a casei societății, stărnind ap'auzele furtunoase ale mulțimii, „Fetița orfană“, ferie muzicală de Alex. Lupeanu, de către elevii rom. uniți ai școlii primare Nr. 1 din Petrila, apoi s'au cântat 4 coruri de Iacob Mureșanu, iar Păr. Hangea a vorbit despre acest mare compozitor.

Se cuvine să aducem cuvinte de recunoștință d-lui președinte al „Astrei“ locale, inginer-șef Panaitescu, șeful exploatării coloniei Petrila, care atunci când s'a ridicat chestiunea monumentului, a îmbrățișat problema cu toată căldura și largă înțelegere a unui om cu vederi largi care totdeauna a înțeles să sprijinească toate acțiunile creștinești și românești din comună. Cât privește organizarea, concursul și străduințele depuse zi de zi pentru reușita serbării, meritul i-se cuvine în primul rând doamnei Salustia șef-inginer Bonconciosu, președinta Reuniunii Fem. rom unite, care s'a îngrijit și de organizarea și gătitura costumelor necesare piesei și apoi d-lui șef inginer Ioan Bonconciosu, prim curatorul bis. președintele „Agu“-lui parohial, care s'a îngrijit ca toți coriștii să poată lua parte la probele corale în mod regulat. Un mare interes a arătat cauzei și multă grijă a trebuit să depună noul și înimosul președinte al Comitetului local de Patronaj dl. Dr. Ilie Comșa.

Iar în ce privește munca atât de obositoare depusă pentru pregătirea, executarea și reușita programului, nu putem uita munca depusă de d-nii Inovian Gh., dirijorul corului, și Moldovan Silvestru, care s'a îngrijit de buna reușită a jocului de scenă.

Deasemeni vii mulțumiri se aduc și d-lui Lihor Ioan func. superior, pentru jertfele materiale depuse.

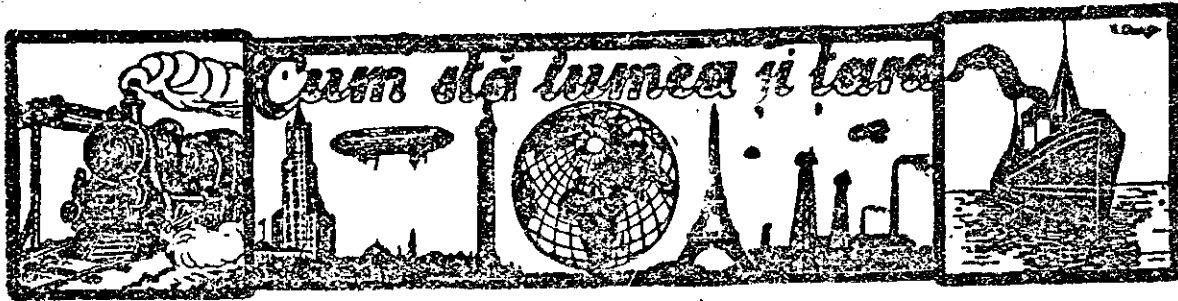
CORRESPONDENT

Ce scriu alții despre noi

P. S. Lugojului despre noi

În Nr. 5 din 15 Martie 1944 al „Sionului Românesc“ se citesc următoarele șire scrise de Preasfinția Sa Dr. Ioan Bălan episcopul Lugojului: „Unirea Poporului“ pentru clasa muncitoare, fie în agricultură, fie în ateliere și în fabrici, e un adevărat misionar, mai mult chiar decât un al doilea preot în parohie“.

Revista „Viața“ dela Săbăoani-Roman reproduce în Nr. 3 din Martie, pag. 47, la „Cronică“ un articol al nostru din Nr. dela 6 Februarie, în care constatam că în Italia cucerită de anglo-americani dictează Stalin.

Germania nu duce tratative de pace

În vremea din urmă, unele știri americane au răspândit vestea, că Germania ar fi cerut regelui Gustav al Suediei să mijlocească tratativele de pace între germani și aliați.

Telegramele venite din Stockholm anunță că știrile răspândite nu sunt adevărate. Ele sunt numai o născocire americană, pentru a înșela lumea.

În Germania nu se poate vorbi despre pace. Germanii fac pregătiri mari de război, atât pe frontul răsăritean, unde se pregătesc să oprească înaintarea sovietică, cât și în apus unde se așteaptă mari atacuri aliate.

Se amână începerea celui de al doilea front

Cu toate că Rușii continuă să ceară deschiderea celui de al doilea front european, Englezii lasă lucrurile pe tânăla. Se vede că ei așteaptă până secătuesc toate puterile rușilor. Anglia vrea să se bată cu adevărat numai când războiul se apropie de sfârșit.

Un reprezentant al guvernului norvegian refugiat la Londra a declarat că după părerea sa, aliații vor trebui să atace Europa cel mai târziu în vara acestui an.

Din Londra se află că amânarea invaziei Europei se datorește faptului, că aliații încă nu sunt destul de pregătiți pentru a zdrobi puternica rezistență germană.

Nu se știe încă, pe unde vor ataca anglo-americanii Europa. Cei mai mulți sunt de părerea că atacul se va face în apus.

Foamete mare în Italia ocupată

O mare revistă engleză scrie lucruri îngrozitoare despre foametea care bântuie în Italia ocupată de anglo-americieni. Se spune că din cauza foametei s'au răspândit o mulțime de boli. Copiii au ajuns să cerșească pe ulițe o bucătică de pâine.

Foametea se datorește în mare parte nepăsării autorităților, cari nu se îngrijesc de soarta populației.

Gazetele italiene caută să ascundă adevărul, pentru a nu ști și alții ceeace se petrece sub stăpânirea aliaților.

S'a schimbat guvernul în Ungaria

Guvernul maghiar și-a dat dimisia. Regentul Ungariei a însărcinat cu formarea noului guvern pe dl Döme Sztójay, care a fost până acum ministru al Ungariei la Berlin.

O știre din capitala Germaniei anunță că mai multe trupe germane au intrat în Ungaria, pentru a menține ordinea.

Schimbarea guvernului maghiar — după comunicatul german — s'a făcut, pentru a se putea lua măsuri de apărare

contra ofensivei sovietice. Fostul guvern al Ungariei avea alte vederi în ceea ce privește războiul germano-rus.

Democrații spanioli vreau să își formeze un guvern în Anglia

Serviciul internațional de informații aduce vestea, că spaniolii cari s'au refugiat din Spania, după ce a ajuns la conducere Franco, vreau să formeze la Londra un guvern spaniol democratic. În cazul când vor câștiga războiul anglo-americanii — spun ei — generalul Franco va trebui să plece din fruntea Spaniei. Locul lui îl va lua Negrin, un mare democrat, care trăiește astăzi în Anglia.

Negrin este singurul om în care au Englezii încredere.

Războiul cu Rusia

În Crimeea, atacurile sovietice date la Kerchi și la capul de pod Sivaș au fost respinse de trupele germane și române.

Între Bugul mijlociu și Nistru se dau lupte grele și schimbătoare.

La mieznoapte sfârșit de Kovel, după lupte mari, Germanii au oprit înaintarea sovietică.

În regiunea Vitebsk atacurile rusești au fost respinse.

Între Bugul inferior și Nipru s'au dat numai lupte locale fără însemnătate.

La Proscurov forțe puternice de blindate din armata sovietică au reușit să spargă linia de apărare germană.

În săptămâna trecută s'au dat lupte crâncene pe întreg frontul răsăritean și mai ales pe Nistru, unde s'a căutat o localizare a frontului.

Războiul din Italia

Pe frontul din Italia s'au dat lupte fără însemnătate.

În regiunea Cassino, atacurile aliate sprijinite de tancuri au fost respinse.

Pe coasta Adriaticii mai multe puncte de sprijin de ale anglo-americanilor au fost nimicite.

Anglo-americanii au suferit pierderi grele din partea trupelor germane, cari se apără cu îndârjire.

Slovacia nu a fost ocupată de trupe germane

Postul de radio Londra a răspândit știrea, după care Slovacia ar fi fost ocupată de trupe germane.

Din capitala Slovaciei se află că știrile engleze nu corespund adevărului. Ele sunt numai niște născociri.

Slovacia a mobilizat toate forțele poporului slovac, pentru construcția statului slovac, precum și pentru apărarea intereselor comune ale Europei.

Războiul Japoniei

În răsăritul îndepărtat se dau lupte mari.

De vreo două săptămâni, trupele

japoneze au început în insula Bougainville o ofensivă puternică împotriva trupelor anglo-americane. Sunt în curs lupte inversunate.

După cum anunță o știre din Tokio, armata japoneză a intrat în regiunea Manipur, dincolo de granița dintre Birmania și India. Comandamentul Britanic a dat ordin ca forțele aliate să se retragă spre miazăzi, deoarece nu au mai putut rezista atacurilor japoneze.

In Africa de miazăzi s'a format un front unitar național-socialist

O știre a biroului internațional de informații anunță, că în Africa de miazăzi s'a întemeiat o organizație politică numită „Boerenalie”, care urmărește să formeze în Uniunea sud-africană un front unitar național-socialist; șeful mișcării este dl Hudman.

Noua organizație politică a scos un ziar în limba germană. Membri acestui partid lucrează după programul socialist din Germania.

Finlanda a respins propunerile de pace

Tratativele de pace dintre Rusia și Finlanda s'au terminat. Guvernul finlandez a respins cererile sovietice. Finlanda își dă foarte bine seama că, în cazul când ar fi ocupată de ruși, și-ar pierde pentru totdeauna independența.

Gazetele finlandeze în articole lungi arată că armata Finlandei nu va depune armele, până când viitorul țării nu va fi asigurat. Poporul finlandez știe greutățile ce-l așteaptă. El este pregătit să înfrunte toate piedicile. De aici înainte va continua războiul cu și mai mare hotărâre.

Știri scurte politice

Comandantul suprem al armatei pentru eliberarea Indiei a adresat poporului indian un apel, cerând să ia parte cu toate puterile sale la războiul de eliberare, care a început acum la granițele Indiei.

D. Hull, secretarul departamentului de stat al Statelor Unite, nu recunoaște guvernul lui Badoglio.

Pe frontul finlandez, în mai multe puncte trupele germane au respins atacurile îndârjite ale sovieticilor.

Din Stockholm se anunță, că Rușii vor modifica condițiile de pace adresate Finlandei. Cele de mai înainte, fiind prea mari, au fost respinse de finlandezi.

Aviația americană a bombardat Berlinul. Au fost pricinuite stricăciuni și pagube în sânul populației.

Luptătorul sârb Tito a cerut aliaților ca să fie recunoscut comitetul său de eliberare ca singurul guvern legal al Jugoslaviei.

La Nettuno, în timp de două luni, aliații au pierdut 25 mii de soldați. Dintre aceștia 19 mii au căzut în lupte, iar 6 mii au fost făcuți prizonieri.

În Egipt s'a format un partid comunist.

În Franța printr'o lege nouă se dă dreptul tinerilor francezi de a se înrola voluntari în armata germană, pentru a lupta împotriva bolșevismului.

Dela A. G. R. U. blăjan

Agrul blăjan de sub pilduitoarea conducere a d-lui inspector general prof. Nicolae Negruțiu continuă să desfășoare o rodnică activitate pe teren religios și moral. A adus împreună cu Reuniunea Mariană a Fermelor de sub zeloasa conducere a doamnei canonic meilor de sub zeloasa conducere a doamnei canonic I. Maior, mai mulți conferențieri distinși, din diferite centre universitare și bisericesti, cari au tratat la fața publicului blăjan diferite chestiuni de mare interes religios și patriotic; a dat diferite ajutoare materiale (cărți din presa bună și mai ales Noul Testament, haine și ghete) p-ntru copiii săraci din Blaj; a tipărit o broșură: *Biserica și Muncitorul*, scrisă pe înțelesul muncitorilor de prof. Ioan Vultur, secretar agrist, broșură ce ar trede prof. răspândită cât mai larg în cercurile muncitorești, pentru a li-se arăta o fărâma din imensul bine ce a făcut Biserica pentru muncitori; a pus sub tipar și va apare în curând frumoasa lucrare: *Creștinism și patriottism*, a Părintelui canonic Dumitru Neda, o broșură bogată și de mare interes mai ales în aceste zile de grele frământări; a obținut prin bunăvoința Părintelui canonic Iuliu Maior o coloană specială pentru agrisți în „Unirea Poporului”; a sprijinit și continuă să sprijine cu o rară înțelegere presa bună, fondând numeroase biblioteci pentru organizațiile din parohiile sărace; organizează și anul acesta în catedrala din Blaj *reculegeri sufleteli* (exerciții spirituale), invitând publicul blăjan să ia parte în număr cât mai frumos; a dat ajutor Părinților catolici pentru instruirea cât mai temeinică în cele religioase și morale a puilor de romi dela marginea orașului și altele multe, pe toate săvârșindu-le numai cu gândul de a aduce lui Dumnezeu mărire prin cântărea cât mai multor suflete.

(*)

O tristă comemorare

Duminecă 12 Martie 1944, s'a oficiat în capela ortodoxă din comuna fruntașă Iernut (Târnava Mică) parastasul de 6 săptămâni dela moartea eroului Ing. Agr. Alexandru Danciu, căzut în Crimeia în ziua de 24 Ianuarie, lovit în plin de un brand, la un post de comandă, unde se găsea ca sublocotenent de rezervă în artilerie.

La trista ceremonie a luat parte familia îndoliată, ingineri agronomi din județ și tot ce a avut plasa Iernut mai ales, pentru a deplânge pe acela care a fost titularul Ocolului Agricol cu acelaș nume.

După parastas, a avut loc o ședință festivă la Palatul Cultural, pentru comemorarea eroului căzut.

Ședința este deschisă de Dl Dr. Angeanu Președintele Căminului Cultural. A vorbit apoi Dl Ing. Agr. Șef Victor Rusu, Directorul Camerei Agricole în numele funcționarilor tehnici și administrativi ai instituției pe care reprezintă și în numele Societății Inginerilor Agronomi din România.

A mai vorbit Dl pretor Iosif Mihalte, în numele administrației din plasa Iernut.

În raportul pe care l a avut mult regretatul Danciu cu oamenii din jurul lui, indiferent de pătura socială, n'a avut loc nici răutatea nici invidia, atât de generalizate în lumea acesta, și de aceea l-au iubit toți.

Fiindcă a fost un suflet ales, l-a iubit și Dumnezeu, de aceea l-a chemat așa de timpuriu la El.

Să-i fie țărâna ușoară și să aibă parte cu dreptii!

I. Gherman

Intemeietorul presei române din Ardeal. În Nr. 875 din 22 Martie 1944 al ziarului „Tribuna” dela Brașov aflăm un frumos articol scris de dl Val. Cenea, în care se arată ca Gheorghe Barițiu este intemeietorul presei române din Ardeal, care a scos mai întâi „Foaia literară” pe care mai pe urmă a numit-o: „Foaia pentru minte, inimă și literatură”. Noi n'avem ce adăuga la acest articol decât că ac-st Gheorghe Barițiu a fost român uuit, și încă teolog de Blaj.

Vizitații canonice. P. S. Dr. Ioan Bălan al Lugoșului anunță că a doua zi de Paști va începe vizitațiile canonice în Vicariatul Timișoarei, cari vor ținea din 17 Aprilie până la 8 Mai. Bunul Dumnezeu să-i ajute!

Blajul nelubitor de oaspeți? În „Unirea” dela Blaj, Nr. 11 din 11 Martie 1944, aflăm un frumos articol, în care se arată că Blajul este învinuit că este neospitalier adică nelubitor de oaspeți. În articol se răspunde foarte bine la această învinuire și se dorește ca ceice ne aduc această învinuire sunt oameni cu totul nedrepti.

Câți cardinali avem. Ar trebui să fie 70, dar 27 au murit, așa că n'au mai rămas decât 43. Dintre aceștia 25 sunt Italieni, iar 18 de alt neam și anume 4 Francezi, 3 Germani, 2 Americani, 1 Spaniol, un Belgian, un Polon, un Ungur, un Portugez, un Irlandez, un Canadian, un Argentinian și un Oriental. Toți cei 43 cardinali sunt trecuți de 60 de ani.

Mareșalul Antonescu decorat. Ministrul Finlandei la București a predat Domnului Mareșal Antonescu cea mai înaltă decorație finlandeză, Ordinul Marea Cruce cu Spade a Crucii Libertății Finlandei. La această sărbătoare a luat parte și dl profesor Mihai Antonescu, vicepreședintele consiliului de miniștri.

A început primăvara. În ziua de 21 Martie, la ora 19 și 49 minute a început primăvara, adică soarele a intrat în zodia Berbecului și ziua a fost egală cu noaptea. Primăvara ține 92 zile și 20 de ore, până la 22 Iunie, când apoi ziua începe să scadă încetinel, iar noaptea să se mărească.

Patru condamnări la moarte. La Cernăuți Curtea Marțială a osândit zilele trecute pe patru inși la moarte. Toți patru au furat în timpul camuflajului.

L-a omorât curentul trenului. Un muncitor din Hohenleuven (Germania) trecea zilele trecute spre lucrătoare, când a sosit un tren, trecând pe lângă el. Curentul pe care l a produs trenul a fost atât de puternic, încât l-a răsturnat, iar omul și-a frânt grumazii și a murit.

Pentru monumentul lui Iacob Mureșianu am primit dela Păr. Ieronim Hangea dela Petrila, Colonia Regele Ferdinand, suma de 20.000 Lei, pe care a câștigat-o din producția despre care vorbim la alt loc al gazetei noastre. Ne-au mai predat apoi membri corului „Jacob Mureșianu” din Blaj suma de Lei 4000. Astfel având depuși la banca „Axente Sever” suma de Lei 98.128, acum ne putem gândi serios la ridicarea aceluși monument, care nădăjduim să și fie ridicat pe după Paști.

Ajutor la gazetă am primit dela următorii abonați: Trifan Zaharie — Lupeni Lei 1000. Credincioșii parohiei Tăuni Lei 1000. Petrea Afrențioaiei Șipote — Iași Lei 100. Le mulțumim din toată inima. Bunul Dumnezeu să le răsplătească fiii.

Mai rar atâta curaj! Zilele trecute a fost osândit la moarte fostul ministru francez Pierre Pucheu, în Algeria, Africa de Nord,

pentru că ar fi tradat Franța. Când și-a auzit sentința, Pucheu a spus cu glas tare: „Trăiască Franța”. Nu a voit să ceară milă dela dl Gaulle. Avocatul său însă totuși a cerut. Nu i-s'a dat însă! Luni în 20 Martie, dimineața la orele 4, a venit un militar și i-a adus la cunoștință că va fi executat. În fața plutonului de soldați care era să-l puște, el a spus că cea din urmă dorință a sa este, să comande singur „foc” plutonului de soldați. Dorința i-a fost împlinită și a murit ca un om de convingeri.

Ofițeri înălțați în grad. Pe ziua de 25 Martie, Bunavestire, au fost înălțați în grad mai mulți ofițeri superiori. Pe data de 24 Martie au fost înălțați în grad și mai mulți ofițeri de rezervă.

„Am fost la Blaj”. Acesta este titlul unui frumos articol prim, scris de dl Horia Almașu în Nr. 878 din 25 Martie 1944 al ziarului „Tribuna” din Brașov. Îți cade atât de bine să citești câte un articol frumos despre acest Blaj, pe care an-miți localnici, sosți aici de curând, nu întrelasă nici o clipită să-l terfelească și să-l bată cu noroi.

Legea chiriei nu se schimbă. Președinția Consiliului de Miniștri aduce la cunoștință că legea chiriilor din anul trecut rămâne neschimbată și anul acesta.

Președintele Roosevelt bolnav. Președintele Roosevelt al Statelor Unite Nord-americane s'a îmbolnăvit mai ușor săptămâna trecută. Sarea sănătății îi este deja mai bună, dar încă nu i au dat voie doctorii să părăsească casa.

Mulțumită. Mulțumesc celor cari împreună cu mine au luat parte la durerea adânc simțită cu prilejul morții scumpei mele mame Neti Moldovan născ. Bardoși. *Emilia Moldovan*, Inv. pens.

S'a urit de soția și pruncul său. Conducătorul ceferist Gh. Călin din Ploești s'a saturat de soția sa legitimă și a părăsit-o, lăsându-o fără nici un ban cu cei 6 copii ai săi. Părându-i biata soție, tribunalul Ploești l-a osândit la 5 luni închisoare și la 350.000 Lei despăgubire; că legea nu admite ca soțul să-și părăsească soția cu necredință.

Ne-a lăudat un spaniol. La Madrid, capitala Spaniei, a ținut o conferință despre România dl Ramirez Pastor, Președintele Asociației Presei din Barcelona. D-Sa a lăudat mult țara și poporul nostru, arătând că suntem un popor de origine latină.

Când se pot căsători oamenii. După ce în Banat mai ales au început tinerii să fie tot mai stricați, încheind așanumite căsătorii de probă, guvernul nostru a schimbat articolul 127 din Codul Civil după cum urmează: „Nu este iertat bărbatului înainte de 21 ani și femeii înainte de 18 ani, să se căsătorească”. Legea veche dădea voie bărbatului să se căsătorească la 18, iar femeii la 15 ani.

Vezuviul clocotește din greu. Vezuviul, muntele aruncător de foc și pară din Italia, de lângă Napoli, a început a se neli-niști. Lava pe care o aruncă din măruntaele sale e tot mai multă și mai cumplită. E ca un mare râu, care are o lărgime de 300 metri și o înălțime de 27 metr. Ea curge într-una și fără întrerupere, amenințând satele din jur. Bieții oameni fug mâncând pământul, ca nu cumva să-i apuce para focului. Biata Italia suferă, cum nu a mai suferit de sute de ani și suferințele ei nu se mai termină.

S'a căsătorit regele Jugoslaviei. Regele Petru al Jugoslaviei s'a căsătorit la Londra zilele trecute cu principesa Alexandra a Greciei, în mare secret. Au luat parte la cununie regele și regina Angliei, regele Haakon al Norvegiei, regina Wilhelmina a Olandei, ducele de Gloucester, ducesa de Kent și ministrul de externe al Angliei Anthony Eden.

Căți călugări catolici sunt. Ziarul Sfântului Părinte dela Roma a făcut, zilele trecute, o dare de seamă despre călugării și călugărițele catolice. Sunt cu totul 91 de ordine călugărești bărbătești cu 109.653 călugări și 732 ordine călugărești femeiești cu 586.646 călugărițe. Cei mai mulți călugări îi au Iezuiții, și anume 26.303 cari trăiesc în 5151 mănăstiri. Urmează apoi Franciscanii și Capucinii. Dintre ordinele femeiești cele mai multe călugărițe sunt în ordinul Mizericordianelor, și anume 43.325 cari trăiesc în 3855 mănăstiri. Urmează apoi călugărițele Doamnei Noastre (Notre Dame) de cari sunt 10.592 în 748 case.

Vrăjitorie pedepsită. În comuna de graniță Caporal Alexă din județul Arad țâgâncile Florița și Maria Covaci, auzind că băiatul femeii Maria Sofica este rău bolnav, s'au legat că i-l vindecă, dacă le dă hainele băiatului și o anumită sumă de bani. Femeia necăjită și foarte aplecată a crede în credințe deșarte le-a dat mai multe haine de ale copilului și apoi uneia 500 și alteleia 2200 Lei. Țâgâncile au descântat și apoi au luat-o la sănătoasa. Urmărindu-le jandarmii și fiind predate Tribunalului Arad, acesta le-a pedepsit cu câte o lună închisoare.

Rugă

Se prelinge-un strop de roaună
De pe strășina ce pânge,
Codrul freamătă sub umbră
Vântul ramura o frânge.

Plânge mama'n fapt de seară
Năpădită de dureri,
Plânge inima-i bolnavă
Pe eroul cel de eri

Plânge Ana ca o floare
Pe Ioan plecat din sat,
Ce n'tr'o zi de toamnă tristă
Inspre ceruri s'a nălțat

Lângă vatră plâng copiii
Pe acel ce tată-a fost;
Plângă, căci în lumea asta
Plânsul nu mai are rost.

Doamne ocrotește 'n mâna-ți
Pe acești sărmant și goi.
Od hnește Doamne 'n pace,
Pe ai Țării bravi eroi.

VASILE HAIUDUC

La școală

Profesorul voind să afle dacă știe elevul cine a ocupat cetatea Troia, întreabă un elev:
— Ionescule, spune-mi tu cine a luat Troia.

— Eu n'am luat-o, domnule profesor.
— Ei, lasă glumele și spune-mi odată.
— Domnule profesor, vă rog credeți-mă, eu n'am luat-o, nici nu am văzut-o măcar.

Măriți rodnicia pământurilor

Imbunătățirea rodniciei pământurilor secătuite din regiunile umede (județele dela poalele munților) trebuie să fie grija de totdeauna a plugarilor din aceste regiuni. Aceasta se poate face prin cultură pe o scară mai întinsă a trifoiului roșu. Se dă în cantitate de 18—20 kgr. la ha. de vreme în primăvară. Se poate semăna și împreună cu ovăsul. În acest caz se seamănă 70 kgr. la ha. ovăș și 20 kgr. la ha. trifoiu roșu.

Trifoiul îmbunătățește alcătuirea acestor pământuri și le sporește mult provizia de substanță hrănitoare numită azot de care ele duc mare lipsă. Pentru reușita acestor culturi, o îngrășare cu gonoii de grajd bine pregătit în cantitate de 30—40.000 kgr. la ha. este foarte bine venită.

DOCTORUL SAȚELOR

Apoplexia cerebrală

Lovit de gută. Lovit de vânt. Șloguil

Liniștea multor familii este tulburată, ba, la urmă, dezastru te poate lovi, ca urmare a unei stări de boală nebănuită, ce zi cu zi, se înscăunează în trupul omului trecut de 40—50 ani: este hipertensiunea — zisă de medici — ori sângerile îngroșat al soacrelor, de care ne lovim cu toții, mai curând ori mai târziu.

Lumea este văzută, de fiecare om în felul său și după vârsta sa. Lumea „roză” și plină de farmec a tinerilor visători, este cu totul alta de cât a „viforoaselor” soacre. Lume care și la animale nu este la fel văzută de tineret și de bătrâni. Cât de zburdălnic este mielul ori vițelul și cât de ploată stă oaia ori vaca! Da ce să mai spunem, că până și „ce naște din pisică șoareci mănâncă” adică mățul, în marea lor ură înăscută față de șoarec, nu este la fel tânărul și bătrânul. Pisicul (mățul) se joacă, se poartă mai blând cu șoricelul, de cum pisica ori motanul își tratează „prisonierul”. Mă uitam într-o zi la pisicul (mățul) nostru de acasă — pisicul Doiniței — cu câtă gingășie își „băzăia” și se distra — să-i zicem — cu un biet șoricel, căzut între labele sale, până când — spre norocul șoricelului — la urma urmei l-a scăpat.

Așa-i viața, cum ne este sănătatea, cum ne sunt „glandele cu secreție internă”, — ar zice medicii — cum ne umblă sângele în vine, și-o zice tot omul.

Tensiunea arterială

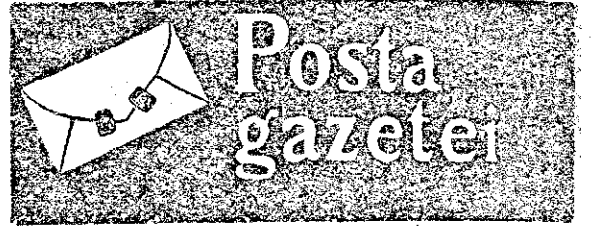
Sângele este împins în artere (vine) de inimă. Inima se strânge (bate) de 60—80 ori pe minut. Cu fiecare bătaie sângele este împins val după val în țevile arteriale. Arterele — adică vinele cu sânge roșu, care pleacă dela inimă în trup — la fiecare val se umflă, apoi se strâng și iară se umflă, așa că inima și arterele „mână'n mână”, împing sângele în tot trupul.

Câtă vreme omul este tânăr, arterele sale se întind „ca guma”, așa că inima nu este îngreuiată în munca sa, dară cu vremea arterele se întăresc — se „calcifică”

cu alte cuvinte — și, ca urmare, când inima bate și împinge valul de sânge, artera nu se mai poate întinde așa, că e dela sine înțeles, că ne mai întinzându-se, ne mai lărgindu-se țeava arterială, apăsarea sângelui este foarte mare în artere și pe pereții arterei, vom avea o supra-apăsare sau „hipertensiune arterială”, cum spun medicii.

Apăsarea sângelui în artere se măsoară cu un aparat zis „tensiometru” dela cuvântul „tensiune” adică apăsare. La un om pe deplin sănătos, tensiunea adică apăsarea sângelui este de 12—14 — după aparatele franceze — sau în jurul cifrei de 130 după aparatele germane. (Va urma)

Dr. Ion Frățilă

Oficiul parohial Visag. Numerii înșirați din scrisoare sunt din Visag și au fost abonați în 15 April și sistați în 15 Mai 1942. Deci ar resta fiecare cu câte 26 Lei. Rugăm, dacă se poate, să fie încasați. Numerii 13256, 13261 și 13242 au fost sistați. Restează însă fiecare cu câte 270 Lei pe anul 1943 și 100 Lei pe 1944. Vă rugăm să-i încasați și să ni-i trimiteți. J. Pobega introdus ca abonat nou.

Pop Octavian Jerma Măureni-Timiș. În 31 Ianuarie am trimis calendarul cerut. Rugăm reclamați la poștă.

Preot Valeriu Muntean Sânicolaul-Mare. Toți abonații din Sânicolaul-Mare sunt în regulă cu abonamentul pe 1943.

Oficiul parohial Șarmășel. Am primit toți banii amintiți, adică 9500 Lei. Calendare nu mai avem.

Brad Ștefan comerciant 4839. Noi am trimis calendarul. Rugăm cercetați la poștă.

Cosaș Florian pădurar 6979. Am primit cei 500 Lei. Inșă au fost repartizați altfel de cum credeți și anume: restanță pe anul 1943 Lei 250 și numai 250 Lei au fost trecuți pe anul acesta. Pe anul trecut nu aș plătit decât 100 Lei și ziarul Vă merge din 1 Martie 1943.

Dreghicic Mihai 12943. De la noi merge regulat gazeta ca și la alții. Am trimis Nr. 9 lipsă.

Cătană Antonie 9386. Am primit banii trimiși.

Invățătorul pensionar. Intrucât nu răspundeți la șpeliurile făcute de noi, de-a Vă trimite numele și numărul sub care Vă merge ziarul, noi vom întrebuița banii primiți pentru alte scopuri de binefacere.

Solomon Trif 5572. Am primit banii trimiși.

Petrea Afrenșoaiel 6530. Am primit banii trimiși.

Oficiul parohial Coroșteni-Jiu. Am primit banii și am procedat întocmai scrisorii.

S. Muntean 13457. De la noi Vă merge ziarul. Cercetați la poștă. Am trimis ultimii 5 numeri.

Oficiul parohial Gurba. Am primit banii și au fost repartizați conform scrisorii. Abonamentele amintite au fost sistate din cauza restanțelor. Acum le merge din nou ziarul. Am luat act de declarația făcută referitor la abonații din Gurba.

Colborean Nicolae 6510. S'au luat toate măsurile ca să Vă mergă ziarul regulat. Cercetăm noi și ce-i cu calendarul.

Păr. V. Câmpianu Ceanul-Mic. Minciul vol. I. costă 2000 Lei. Volumul II nu se mai afă.

Oficiul parohial român-unit Sinte-Mare. Am primit Lei 2400 și i am repartizat după cum ați scris.

Păr. Oct. Fulicea. Am primit „Răstignirea”.

Păr. V. Modorcea Grid. Articolul trimis anul trecut nu-l mai aflăm. Folclorul va urma pe rând. Multe salutări și doriri de bine.

Caut fată la toate

Adresa: Sfr. Ioan M. Moldovanu Nr. 1.
D-na Dr. POP IOSIF

150 (1 1)

Când scrieți ori trimiteți o anț, arătați-ne totdeauna, și neapărat, și Nr. din stânga fâșiei, cu care vă merge gazeta. Altfel nu putem rezolvi scrisoarea DVoastră.